

OLIMPIADA UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană
29 februarie 2020
Clasa a VI-a

Timpul de lucru: 2 ore.

Toate subiectele sunt obligatorii.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Partea I (20 de puncte)

Citește cu atenție textele următoare, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date:

*Pe verdea margine de șanț
Creștea măceșul singuratic,
Dar vântul serii nebunatic
Pofti-ntr-o zi pe flori la danț.
Întâi pătrunse printre foi,
Și le vorbi cu voce lină,
De dorul lui le spuse-apoi,
Și suspină – cum se suspină...*

Și suspină – cum se suspină...

*Albeața lor de trandafiri,
Zâmbind prin roua primăverei,
La mângâierile-adierei
A tresărit cu dulci simțiri.
Păreau năluci de carnaval*

*Cum se mișcau catifelate,
Gătite toate-n rochi de bal,
De vântul serii sărutate,

De vântul serii sărutate.
Scăldate-n razele de sus,
Muiate în argintul lunei,
S-au dat în brațele minciunei,
Și rând pe rând în vânt s-au dus.
Iar vântul dulce le șoptea,
Luându-le pe fiecare,
Ș-un valț nebun se învârtea,
Un valț – din ce în ce mai tare,

Un valț – din ce în ce mai tare.*

(Alexandru Macedonski – *Valțul rozelor*)

1. Precizează tema poeziei, folosind două cuvinte/structuri din text. **4p.**
2. Transcrie un epitet și o personificare din prima strofă a textului dat. **4p.**
3. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns. În versurile „Ș-un valț nebun se învârtea,/ Un valț – din ce în ce mai tare” există:
a. o imagine olfactivă;
b. o imagine vizuală;
c. o imagine auditivă. **4p.**
4. Formulează, pentru prima strofă a poeziei, o idee poetică, în relație cu titlul poeziei. **4p.**
5. Explică, în minimum 50 de cuvinte, semnificația secvenței: „Scăldate-n razele de sus,/ Muiate în argintul lunei,/ S-au dat în brațele minciunei,/ Și rând pe rând în vânt s-au dus”. **4p.**

Partea a II-a (20 de puncte)

Se dă textul:

Trandafirul a fost creat de om prin selecție artificială din măceș.

Măceșul este un arbust care crește până la șase metri înălțime, izolat în pajiști sau la marginea pădurilor. În pădure crește mult mai înalt, cățărându-se pe arbori, ca să ajungă la lumină. Pe corzi are spini arcuiți, frunze palmate și flori cu cinci petale. Denumirea științifică de Rosa canina face aluzie la spinii asemănători cu caninii câinilor, dar denumirea vine de la credința vechilor greci că rădăcina de măceș vindecă mușcătura câinelui turbat. Numele englezesc, Dog rose, are aceeași conotație. Printre nenumăratele soiuri de trandafir create din măceș se numără și Rosa canina assisiensis, singura care nu are spini.

Măceșul este o plantă sălbatică răspândită în toată Europa, nord-vestul Africii și vestul Asiei. Are flori de culoare roz sau albă și fructul, globulos, bogat în vitamin C, de culoare roșie. În măceșă se găsește un număr mare de semințe, acoperite cu o păslă de țepi aspri. Fructele rămân atașate de plantă iarna și sunt o sursă de hrană de supraviețuire pentru specii de păsări care nu migrează (măcăleandrul, mierla neagră, sturzul de vâsc, sturzul viilor). Totodată, aceste păsări sunt principalul mijloc de răspândire a măceșului. În bucătăria tradițională transilvană măceșele sunt folosite în prepararea gemului.

Ameliorarea miilor de soiuri și hibrizi de trandafiri a avut ca scop creșterea numărului de petale ale florii, o paletă cât mai largă de culori ale acestora și obținerea unei game cât mai variate de mirosuri. Uleiul de trandafiri, apreciat în industria parfumurilor, se obține prin topirea petalelor (pentru un gram este nevoie de circa 2 000 de flori). Bulgaria este unul din cei mai mari furnizori de produse din trandafir.

Trandafirul a fost simbolul a două case aristocrate englezești rivale, York (alb) și Lancaster (roșu), de la care ne-a rămas conflictul armat numit Războiul celor două Roze. Regele Henric al VIII-lea a unit cele două simboluri, care sunt și astăzi însemnele Marii Britanii.

Sursa: **Măceșul** (Rosa canina) <https://www.romanianeimblanzita.ro/invata/macesul-28>

1. Notează, într-un enunț, care este originea denumirii științifice de *Rosa canina*. **4p.**
2. Transcrie, din textul dat, secvența care arată o utilizare a măceșului în scop alimentar. **4p.**
3. Precizează, într-un enunț, cum se obține uleiul de trandafiri. **4p.**
4. Rescrie enunțurile următoare, în ordinea apariției lor în text: **4p.**
 - a) *Bulgaria este unul din cei mai mari furnizori de produse din trandafir.*
 - b) *Trandafirul a fost creat de om prin selecție artificială din măceș.*
 - c) *În bucătăria tradițională transilvană măceșele sunt folosite în prepararea gemului.*
 - d) *Totodată, aceste păsări sunt principalul mijloc de răspândire a măceșului.*
5. Formulează un enunț în care să prezinți numele caselor aristocrate englezești al căror simbol este trandafirul. **4p.**

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Numește un element comun, de conținut, identificat în cele două texte. **5p.**
2. Transcrie, din primul text, un enunț format dintr-o singură propoziție. **5p.**
3. Formulează câte o comparație cu termenii *măceșul* (textul A) și *spinii* (textul B). **5p.**

4. Explică, pe baza celui de-al doilea text, scopul ameliorării soiurilor și hibrizilor de trandafiri. **5p.**
5. Prezintă, într-un text de circa 100 de cuvinte, o stare/un sentiment transmis de poezia lui Alexandru Macedonski. **15p.**
6. Pornind de la cele două texte-suport, scrie o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, cu titlul *Visul măceșului singuratic*, în care personajele să fie din lumea florilor și a micilor necuvântătoare. **15p.**